

Μάθημα 5

Συνεδρίαση ανατροφοδότησης (προαιρετική)

Ο πίνακας συνοψίζει τις πληροφορίες που χρειάζεται ο/η εκπαιδευτικός ώστε να σχεδιάσει και να διδάξει το μάθημα.

Η άσκηση στις ικανότητες αφορά άμεσα την EDC/HRE.

Οι μαθησιακός στόχος υποδεικνύει όσα γνωρίζουν και κατανοούν οι μαθητές.

Οι δραστηριότητες για τους μαθητές, με τη **μέθοδο**, συγκροτούν το βασικό στοιχείο της διαδικασίας μάθησης.

Ο πίνακας για επιλογή **υλικού** υποστηρίζει την προετοιμασία του μαθήματος.

Ο προσδιορισμός του διαθέσιμου χρόνου δίνει ένα αδρό περίγραμμα για τη διαχείριση του χρόνου.

Άσκηση ικανοτήτων	Παρατήρηση και συζήτηση της προσωπικής διαδικασίας μάθησης και της ανάπτυξης δεξιοτήτων ικανοτήτων. Συζήτηση για την κοινή ευθύνη της τάξης και του δασκάλου όσον αφορά στην επιτυχία του προγράμματος EDC/HRE.
Μαθησιακός στόχος	Η συζήτηση και η ανταλλαγή απόψεων είναι απαραίτητο εργαλείο για την ανάπτυξη της διαδικασίας διδασκαλίας και μάθησης.
Δραστηριότητες για τους μαθητές	Οι μαθητές ανταλλάσσουν γνώμες και απόψεις για την εργασία τους (το αποτέλεσμα και τη διαδικασία μάθησης).
Πηγές και υλικό	Φυλλάδιο για τους μαθητές 6.3 (αξιολόγηση από τους μαθητές). Χαρτί παρουσίασης και μαρκαδόροι διαφόρων χρωμάτων. Το φυλλάδιο για τους μαθητές 6.3 σε μεγέθυνση στον πίνακα.
Μέθοδος	Ατομική εργασία, παρουσιάσεις στην ολομέλεια και συζήτηση.
Προσδιορισμός διαθέσιμου χρόνου	1. Ατομική αξιολόγηση. (7 λεπτά) 2. Συζήτηση και αποτελέσματα. (13 λεπτά) 3. Συζήτηση για το πώς συνεχίζουμε. (20 λεπτά)

Πληροφορίες για τον/την εκπαιδευτικό

Αυτό το μάθημα είναι το ένα από δύο που έχουν επιλεγεί σ' αυτόν τον τόμο¹⁸ ως παραδείγματα για τον τρόπο που μπορεί μια συζήτηση ανατροφοδότησης να χρησιμοποιηθεί για την αξιολόγηση μιας ενότητας. Είναι προαιρετική, αλλά καλό θα ήταν να γίνει.

Οι μαθητές συζητούν για τη δουλειά τους, εστιάζοντας στη διαδικασία διδασκαλίας και μάθησης. Ποιες δυσκολίες συνάντησαν; Τι πήγε καλά; Ποιες δεξιότητες απέκτησαν και ποιες θα ήθελαν να αναπτύξουν περισσότερο;

Η συζήτηση ανατροφοδότησης χρησιμεύει για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των μαθημάτων EDC/HRE, επειδή οι απόψεις των μαθητών συγκρίνονται μεταξύ τους, αλλά και με του/της εκπαιδευτικού. Η ανατροφοδότηση χρειάζεται χρόνο, αξίζει, όμως, τον κόπο, διότι βελτιώνει την ατμόσφαιρα και την αποτελεσματικότητα του μαθήματος. Μια συνάντηση ανατροφοδότησης αποτελείται από τη φάση της πληροφόρησης (βήματα 1 και 2) και τη συζήτηση. (βήμα 3).

18. Βλ. φυλλάδιο για τους μαθητές 5 (για τις ενότητες 4 και 5).

Περιγραφή του μαθήματος

Η παρακάτω διαδικασία προτείνεται για μαθητές που δεν είναι εξοικειωμένοι στο να δίνουν ανατροφοδότηση. Μετά από αυτήν, παρουσιάζεται μια εναλλακτική διαδικασία για τάξεις και εκπαιδευτικούς που έχουν κάποια εμπειρία στην ανατροφοδότηση.

1. Προσωπική ανατροφοδότηση

Στον τοίχο ή στον πίνακα έχει αναρτηθεί το μεγεθυμένο αντίγραφο του φυλλαδίου για τους μαθητές 6.3, ώστε να είναι ορατό από όλους τους μαθητές. Ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί τον σκοπό του μαθήματος: οι μαθητές δεν θα ασχοληθούν με κάποιο νέο ζήτημα, αλλά θα παρατηρήσουν από απόσταση τα αποτέλεσματα και τη διαδικασία μέσω της οποίας έμαθαν. Θα πρέπει να απαντήσουν στις ερωτήσεις του φυλλαδίου που θα τους μοιραστεί, ανώνυμα, ειλικρινά και δίκαια.

Στη συζήτηση ανατροφοδότησης, η τάξη και ο/η εκπαιδευτικός θα ασχοληθούν με τις πληροφορίες ανατροφοδότησης, ώστε μαζί να βρουν τρόπους για να βελτιώσουν το αποτέλεσμα της μάθησης τους στο πρόγραμμα EDC/HRE, σημειώνοντας τα θετικά του σημεία και εκείνα που χρειάζονται βελτίωση.

Κάθε μαθητής παίρνει ένα αντίγραφο του φυλλαδίου για τους μαθητές 6.3. Ο/η εκπαιδευτικός διευκρινίζει ότι καθένας πρέπει να εργαστεί μόνος του. Δεν πρόκειται για τεστ, και δεν υπάρχουν σωστές και λάθος απαντήσεις.

Το πρώτο μέρος του φυλλαδίου αποτελείται από έξι προτάσεις που αφορούν σε διαφορετικές πλευρές της διδασκαλίας και της μάθησης – το εργαλείο του κύκλου της πολιτικής, τις μεθόδους διδασκαλίας και μάθησης, τη συνεργασία και την αλληλεπίδραση μεταξύ των μαθητών και με τον/την εκπαιδευτικό. Ως απάντηση, οι μαθητές σημειώνουν μια κουκίδα στον «στόχο». Το κέντρο (αρ. 5) σημαίνει «συμφωνώ απόλυτα» και το εξώτερο διάστημα (αρ. 1) σημαίνει «διαφωνώ πλήρως».

Στο δεύτερο μέρος, οι μαθητές σημειώνουν την κατά τη γνώμη τους «καλύτερη στιγμή», δηλαδή το πιο ενδιαφέρον και σπουδαίο πράγμα, αυτό που θα τους μείνει από την ενότητα, και την «χειρότερη στιγμή», δηλαδή το λιγότερο ενδιαφέρον ή βαρετό, κάτι που θα ήθελαν να ξεχάσουν.

2. Παρουσίαση των αποτελεσμάτων της ανατροφοδότησης στην ολομέλεια

Οι μαθητές εργάζονται σιωπηλά. Δύο μαθητές συλλέγουν τα συμπληρωμένα φυλλάδια και πηγαίνουν κοντά στο αναρτημένο φυλλάδιο. Ο ένας διαβάζει δυνατά τα αποτελέσματα κάθε «στόχου» και ο άλλος τα σημειώνει στον μεγάλο «στόχο». Κάποιος άλλος προσθέτει τις κουκίδες κάθε τμήματος και διαιρεί το αποτέλεσμα διά του αριθμού των μαθητών.

Διαβάζονται, επίσης, οι προσωπικές ανατροφοδότησεις (2^ο μέρος) και συμπληρώνονται σε δύο μεγάλα χαρτιά, δεξιά και αριστερά από τον «στόχο». Σε κάθε ένα έχουμε γράψει τον τίτλο της ερώτησης –για παράδειγμα «τι νομίζω πως ήταν ενδιαφέρον/αδιάφορο».

Εναλλακτική διαδικασία

Η παραπάνω διαδικασία χρειάζεται πολύ χρόνο, αλλά διευκολύνει τους μαθητές που πραγματοποιούν ανατροφοδότηση για πρώτη φορά. Μπορεί να εφαρμοστεί μια πιο σύντομη μέθοδος, αν:

- οι μαθητές έχουν εμπειρία στην ανατροφοδότηση,
- (σημαντικό) έχουν εμπιστοσύνη ότι ο εκπαιδευτικός δεν θα κριτικάρει ανοικτά, χαμηλώνοντας, για παράδειγμα, τη βαθμολογία ή επιτιθέμενος φραστικά,
- (επίσης σημαντικό) οι μαθητές δεν έχουν εμπιστοσύνη ότι καθένας θα σεβαστεί τις διαφορετικές απόψεις και τις μαθησιακές εμπειρίες των άλλων.

1^ο βήμα: οι μαθητές, με τη σειρά, πλησιάζουν στον κεντρικό «στόχο» και σημειώνουν τη βαθμολογία τους. Σ' αυτή την περίπτωση, δε συμπληρώνουν πρώτα το ατομικό φυλλάδιο για τους μαθητές 6.3. Αντ' αυτού, κάθε μαθητής παίρνει κόκκινα και πράσινα κομμάτια χαρτί (ή άσπρα σημειωμένα ανάλογα), και καταχωρεί τη δική του άποψη. Στη συνέχεια, μια ομάδα μαθητών συλλέγει, τα χαρτιά και οι μαθητές ο ένας μετά τον άλλον, τα παρουσιάζουν. Ή, οι μαθητές κάνουν ένα βήμα εμπρός, διαβάζουν τις δηλώσεις και, αν θέλουν, τις σχολιάζουν.

Στη συνέχεια, οι μαθητές κολλάνε τα χαρτιά στον κεντρικό πίνακα, συνδυάζοντας όσα είναι παρόμοια. Μπορούν ακόμη να προσθέσουν τίτλους ή λέξεις κλειδιά, ώστε να κάνουν τον πίνακα πιο δομημένο.

Βασικός κανόνας κατά τη διαδικασία ανατροφοδότησης με δηλώσεις: όχι ενδιάμεσα σχόλια, όχι συζητήσεις

Όποια από τις παραπάνω διαδικασίες ακολουθηθεί, θα πρέπει να διέπεται από έναν βασικό κανόνα: οι δηλώσεις δεν σχολιάζονται την ώρα που αναρτώνται ή ανακοινώνονται. Αν σ' αυτή τη φάση ξεκινήσει κάποια συζήτηση, θα καταναλώσει χρόνο και θα καταργήσει την αρχή της παροχής ίσων ευκαιριών. Ο/η εκπαιδευτικός παρακολουθεί τη διαδικασία και παρεμβαίνει όταν οι μαθητές σχολιάζουν, γελούν ή κάνουν ειρωνικά σχόλια για τις δηλώσεις άλλων μαθητών.

3. Συζήτηση για το πώς συνεχίζουμε

Η φάση της ανατροφοδότησης δημιουργεί τη δική της ατζέντα, οπότε δεν έχει νόημα να κάνει κάποιος προτάσεις για τη δομή του περιεχομένου της.

Κάποιοι από τους τρόπους που θα βοηθήσουν την τάξη να διαβάσει τα βασικά μηνύματα είναι:

Στόχος

- Ποιες ερωτήσεις δείχνουν πως υπάρχει κάποια τάση συμφωνίας ή διαφωνίας; Γιατί;
- Ποιες ερωτήσεις δείχνουν πως υπάρχει διασπορά από το ένα άκρο στο άλλο; Γιατί;

Προσωπική ανατροφοδότηση:

- Υπάρχουν δηλώσεις που επαναλαμβάνονται;

Η συζήτηση μπορεί να περιστραφεί σε σημεία όπως:

- Ποια είναι τα θετικά σημεία του προγράμματος EDC/HRE; Να συνεχίσουμε με τον τρόπο που εργαστήκαμε ως τώρα;
- Ποιες είναι οι αδυναμίες του προγράμματος EDC/HRE; Τι χρειάζεται να αλλάξουμε ή να βελτιώσουμε; Με ποιον τρόπο;

(οι παρακάτω ερωτήσεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως επέκταση του φυλλαδίου για τους μαθητές 6.3.)

- Σε τι συνίσταται η προσωπική μου ευθύνη; Πώς μπορώ να συνεισφέρω προσωπικά στην επιτυχία μας;
- Ως μαθητής, τι θα ήθελα να μάθω στη συνέχεια; Τι με ενδιαφέρει ή θα με βοηθήσει περισσότερο;

Οι μαθητές και ο/η εκπαιδευτικός αποφασίζουν –ίσως και μαζί- ποια από τα αποτελέσματα της ανατροφοδότησης θα χρησιμοποιηθούν στον μελλοντικό σχεδιασμό των μαθημάτων. Ένα από τα σπουδαιότερα σημεία που θα πρέπει να καταλάβουν οι μαθητές –και ίσως και ο/η εκπαιδευτικός- είναι ότι ο/η εκπαιδευτικός και οι μαθητές για να πετύχουν ως επαγγελματίες ή ως μαθητές, εξαρτώνται αντίστοιχα ο ένας από τον άλλον.